DOMSTOLENS DOM
av den 6 oktober 1976*

I mål 12/76

har Oberlandesgericht i Frankfurt am Main till domstolen gett in en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 1 i protokollet av den 3 juni 1971 om tolkningen av konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område. Frågan har uppkommit i det mål som pågår vid den nationella domstolen mellan

Industrie Tessili Italiana Como, med säte i Como, Italien

och

Dunlop AG, med säte i Hanau am Main, Förbundsrepubliken Tyskland.

Begäran avser tolkningen av begreppet "ort där den förpliktelse som talan avser har uppfyllts eller skall uppfyllas" enligt artikel 5.1 i konventionen av den 27 september 1968.

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden R. Lecourt, avdelningsordförandena H. Kutscher och A. O'Keeffe samt domarna A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, M. Sørensen, A. J. Mackenzie Stuart och F. Capotorti,

generaladvokat: H. Mayras,
justitiesekreterare: A. Van Houtte,

meddelar följande

* Rättegångsspråk: tyska.

dom

DOMSKÄL

1 Genom beslut av den 14 januari 1976, som inkom till domstolens kansli den 13 februari 1976, har Oberlandesgericht i Frankfurt am Main i enlighet med protokollet av den 3 juni 1971 om tolkningen av konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (nedan kallad konventionen), ställt en fråga till domstolen angående tolkningen av artikel 5.1 i konventionen.

2 Det framgår av beslutet om hänskjutande, att tvisten, som genom överklagande har förelagts Oberlandesgericht, på detta stadium gäller frågan om domstolen i första instans, Landesgericht i Hanau, är behörig att avgöra en talan som väckts av ett företag, som har sitt säte inom dess jurisdiktion, mot ett italienskt företag med säte i Como, angående uppfyllandet av ett kontrakt enligt vilket det italienska företaget skulle leverera ett parti skidoveraller för damer till det tyska företaget.

Det framgår av handlingarna i målet att varorna tillverkats av det italienska företaget enligt det tyska företagets anvisningar och lämnats till en transportör, som det senare företaget anvisat, vid tillverkarens säte i Como.

3 Det tyska företaget, som mottagit varorna och omsatt en del av dem, anser, till följd av klagomål från kundkretsen, att skidoverallerna som levererats av tillverkaren är av undermålig kvalitet och inte svarar mot de specifikationer parterna kommit överens om.

Företaget väckte därför talan mot den italienska tillverkaren vid domstolen på den ort där det har sitt säte.

4 Sedan den domstolen genom mellandom av den 10 maj 1974 funnit sig behörig att avgöra tvisten, överklagade det italienska företaget till Oberlandesgericht i Frankfurt am Main.

Enligt den sistnämnda domstolen bör den väckta frågan om behörighet avgöras i enlighet med konventionens bestämmelser.

Oberlandesgericht bedömde att det inte fanns något avtal mellan parterna om vilken domstol som skall vara behörig, enligt vad som avses i artikel 17 i konventionen.

Däremot uteslöt inte Oberlandesgericht att domstolen i första instans kan vara behörig med stöd av artikel 5.1 i konventionen, såsom domstol "i den ort där den förpliktelse som talan avser har uppfyllts eller skall uppfyllas".

För att lösa denna fråga har Oberlandesgericht anmodat EG-domstolen att uttala sig om tolkningen av den bestämmelsen.

Förfarandet

5 Eftersom Irland och Förenade kungariket har framfört synpunkter under det skriftliga förfarandet har domstolen anmodat parterna i målet vid den nationella domstolen, medlemsstaterna och kommissionen att lämna in synpunkter på huruvida de nya medlemsstaterna, som ännu inte tillträtt konventionen, har rätt att delta i ett förfarande angående tolkningen av denna.

6 I artikel 3.2 i anslutningsakten föreskrivs följande: "De nya medlemsstaterna åtar sig att ansluta sig till de konventioner som avses i artikel 220 i EEG-fördraget samt till protokollen om domstolens tolkning av dessa konventioner, undertecknade av de ursprungliga medlemsstaterna, samt att för detta ändamål inleda förhandlingar med de ursprungliga medlemsstaterna för att göra de nödvändiga anpassningarna av dessa protokoll."

I artikel 63 första stycket i konventionen föreskrivs följande: "Konventionsstaterna bekräftar att varje stat som blir medlem i Europeiska ekonomiska gemenskapen skall vara förpliktade att godta denna konvention som en grundval för de förhandlingar mellan konventionsstaterna och den staten som är nödvändiga för att säkerställa genomförandet av artikel 220 sista stycket i fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen."

Det ligger alltså i de nya medlemsstaternas intresse att inlämna synpunkter då domstolen skall tolka en konvention som de är förpliktade att ansluta sig till.

7 Det bör dessutom påpekas att i artikel 5 i protokollet av den 3 juni 1971 föreskrivs, med förbehåll för andra bestämmelser, att "de bestämmelser i Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen och i det därtill fogade protokollet om stadgan för domstolen, som är tillämpliga då domstolen skall lämna ett förhandsavgörande, även skall tillämpas vid förfarandet då konventionen skall tolkas".

8 De nya medlemsstaterna, på vilka artikel 177 i EEG-fördraget och artikel 20 i protokollet om stadgan för domstolen skall tillämpas, har alltså rätt att framlägga synpunkter enligt de artiklarna inom ramen för ett förfarande som syftar till tolkning av konventionen.

Denna slutsats hindras inte av artikel 4.4 i protokollet av den 3 juni 1971, som berör ett särskilt förfarande som inte kommer i fråga i detta fall.

I det protokollet, som upprättades före utvidgningen av gemenskapen, innebär för övrigt begreppet "konventionsstater" samtliga medlemsstater.

Tolkning av konventionen i allmänhet

9 Enligt artikel 220 i EEG-fördraget skall medlemsstaterna i den utsträckning det är nödvändigt inleda förhandlingar med varandra i syfte att till förmån för sina medborgare säkerställa upprättandet av regler som, inom de områden som finns förtecknade i den artikeln, syftar till att underlätta förverkligandet av den inre marknaden.

Konventionen har upprättats för genomförandet av artikel 220 och syftar, enligt vad som uttryckligen sägs i dess preambel, till att genomföra bestämmelserna i den artikeln beträffande förenkling av formaliteter för ömsesidigt erkännande och verkställighet av rättsliga avgöranden, samt till att inom gemenskapen förstärka rättsskyddet för de personer som är etablerade där.

I syfte att avskaffa hinder för de rättsliga förbindelserna och för tvistlösning i samband med inomgemenskapliga förbindelser på privaträttens område, innehåller konventionen bland annat regler som gör det möjligt att fastställa behörigheten för medlemsstaternas domstolar inom ramen för dessa förbindelser, och som underlättar erkännandet och verkställigheten av rättsliga avgöranden.

Konventionen skall alltså tolkas med beaktande av dels dess eget system och syfte, dels dess samband med fördraget.

10 I konventionen används många juridiska uttryck och begrepp som är hämtade från privat- och processrätt och som kan ha olika innebörd i medlemsländerna.

Frågan är därför om dessa uttryck och begrepp skall anses vara autonoma och alltså gemensamma för alla medlemsstater, eller om de skall anses hänvisa till de materiella reglerna i den rätt som i varje enskilt fall skall tillämpas enligt kollisionsnormerna för den domstol där talan först har väckts.

11 Inget av dessa två alternativ utesluter nödvändigtvis det andra, eftersom det lämpliga valet endast kan göras särskilt för varje bestämmelse i konventionen. Därvid skall dock konventionens fulla verkan i förhållande till målen i artikel 220 i fördraget säkerställas.

I vart fall bör det understrykas att tolkningen av de nämnda uttrycken och begreppen för konventionens syften, inte påverkar frågan om vilken materiell regel som är tillämplig på den omtvistade situationen.

Den nationella domstolens fråga

12 Enligt artikel 5 i konventionen kan "talan mot den som har hemvist i en konventionsstat väckas i en annan konventionsstat: 1. om talan avser avtal, vid domstolen i den ort där den förpliktelse som talan avser har uppfyllts eller skall uppfyllas...".

Denna bestämmelse skall tolkas inom ramen för det system för fördelning av behörighet som finns i avdelning II i konventionen.

Grunden i detta system är, enligt artikel 2, att behörigheten i allmänhet tillfaller domstolen i den ort där den mot vilken talan riktar sig har sitt hemvist.

I artikel 5 föreskrivs emellertid en del särskilda behörighetsregler, där valet beror på sökanden.

13 Denna valmöjlighet har införts med hänsyn till att det i vissa fall ur processföringssynpunkt föreligger en särskilt nära förbindelse mellan tvisten och den domstol som kan föreläggas att avgöra den.

Om talan avser avtal medges sålunda i artikel 5.1 att sökanden väcker talan vid domstolen i den ort där den förpliktelse som talan avser "har uppfyllts eller skall uppfyllas".

Det är den domstol där talan väckts, som med stöd av konventionen skall avgöra om den ort där den förpliktelse som talan avser har uppfyllts eller skall uppfyllas ligger inom dess territoriella behörighet.

Den domstolen skall i detta syfte avgöra vilken lag som, enligt dess egna kollisionsnormer, skall tillämpas på den ifrågavarande tvisten, och enligt den lagen bestämma uppfyllelseorten för den omtvistade avtalsenliga förpliktelsen.

14 Med tanke på de skillnader som kvarstår mellan de nationella lagstiftningarna i fråga om avtal och med beaktande av att det på detta stadium av den rättsliga utvecklingen ännu inte finns någon harmonisering av den tillämpliga materiella rätten, är det inte möjligt att ge närmare anvisningar om tolkningen av den hänvisning till uppfyllelseort för avtalsenliga förpliktelser som görs i artikel 5.1.

Detta särskilt som bestämmandet av uppfyllelseorten för förpliktelserna är beroende av det avtalsenliga sammanhanget dessa förpliktelser hör till.

15 Den hänvisning som i konventionen görs till uppfyllelseorten för de avtalsenliga förpliktelserna, kan under dessa förhållanden inte förstås på annat sätt än som en hänvisning till den materiella rätt som, enligt kollisionsnormerna för den domstol där talan väckts, skall tillämpas.

Rättegångskostnader

16 De kostnader som har förorsakats regeringarna i Förbundsrepubliken Tyskland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland samt Europeiska gemenskapernas kommission, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla.

Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid Oberlandesgericht i Frankfurt am Main utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

– angående den fråga som genom beslut av den 14 januari 1976 förts vidare av Oberlandesgericht i Frankfurt am Main – följande dom:

Den "ort där den förpliktelse som talan avser har uppfyllts eller skall uppfyllas" enligt artikel 5.1 i konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, skall bestämmas enligt den lag som är tillämplig på den omtvistade förpliktelsen enligt kollisionsnormerna för den domstol där talan väckts.

Lecourt Kutscher O'Keeffe Donner Mertens de Wilmars

Pescatore Sørensen Mackenzie Stuart Capotorti

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 6 oktober 1976.

A. Van Houtte
Justitiesekreterare

R. Lecourt
Ordförande